

Klassiker i ny tappning

Otto Jepsen, K A Thomsen, Poul Bretlau, Chr Brahe Pedersen. **Øre-, næse-halssygdomme, og hoved-halskirurgi.** 10. udgave. 376 sider. Köpenhamn: Munksgaard, 2002. ISBN 87-628-0252-6.

Recensent: Matti Anniko, professor och överläkare, öron-, näs- och halskliniken, Akademiska sjukhuset, Uppsala.

|| Denna lärobok har blivit en skandinavisk klassiker. Första utgåvan kom 1964, och nu är det dags för den 10:e revisionen. Boken innehåller elva kapitel samt en kortfattad beskrivning av specialitetens historiska och organisatoriska utveckling. Ett personregister med internationella förgrundsgestalter inom otolaryngologi är inkluderat.

Praktiskt kliniskt inriktad

Boken har hög vetenskaplig kvalitet och aktualitet. Den är lättläst och är användbar i den grundläggande läkarutbildningen samt i initialfasen av specialistutbildningen. Läroboken är praktiskt kliniskt inriktad. Grundläggande anatomi och fysiologi omnämns inte utan läsaren förutsätts ha tillgodogjort sig detta tidigare. Parallellt med undervisning om den klassiska pansspegeln lärs även ut handhavande av fiberpannlanpan.

Rikt illustrerad

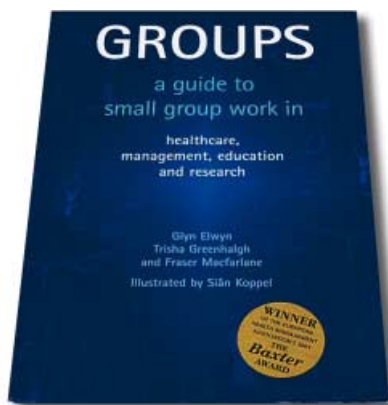
Audiologin är integrerad i kapitlet om örat och har givits en mycket praktisk inriktning med tyngdpunkten på rehabilitering. Avsnitten om undersökningsmetoder har en egen bakgrundsfärg, vilket gör det lätt att hitta i boken. Illustrationerna är omfattande med många färgbilder infällda i texten samt schematiska teckningar av hög klass. Dock är det svårt att förstå varför man i alla utgåvor envisas med att behålla några av Ciba Collection gjorda färgbilder eftersom jag tror att man skulle ha gjort bättre ifrån sig om man ritat bilderna själva.

Boken innehåller ett välskrivet kapi-

tel om ansiktssmärta. Med tanke på att ett relativt stort antal patienter med smärttillstånd idag söker inom ÖNH-området är avsnittet välbehövligt. Likaledes är olika former av slemhinneförändringar i munhålan – ett ofta svårt diagnostiskt område – väl illustrerade. Avsnittet om trakeotomi och koniotomi är utförligt och mycket praktiskt inriktat. Ett matnyttigt avsnitt berör akuta ÖNH-sjukdomar (23 diagnoser), där orsak, symtom, diagnos och behandling beskrivs i tabellform, vilket utan tvekan underlättar om man snabbt måste få fram information. Referenslistan i slutet av boken hänvisar till internationella standardverk – kanske inte helt behövligt.

Användbar även i Sverige

Sammanfattningsvis är läroboken högaktuell, välskriven, av god kvalitet och väl användbar i svensk medicinsk miljö. De skandinaviska terapitraditionerna är ytterst likartade inom ÖNH-specialiteten.

Användbar handbok om konsten att leda grupper

Glyn Elwyn, Trisha Greenhalgh, Fraser Macfarlane. **Groups. A guide to small group work in healthcare, management, education and research.** 320 sider. Oxford: Radcliffe Medical Press, 2001. ISBN 1-85775400-X.

Recensent: Gösta Eliasson, allmänläkare, Falkenberg. Svensk förening för allmänmedicin.

|| Vem har inte deltagit i eller satt ihop en fortbildningsgrupp, en projektgrupp eller en grupp för ett forskningsprojekt? Nu har det kommit en utmärkt lärobok i detta ämne. Boken heter »Groups« och är skriven av Glyn Elwyn, lärare i allmänmedicin vid College of Medicine, Wales

universitet, Trisha Greenhalgh, allmänläkare, chef för EBM-enheten vid Londons universitet och välkänd som författare till böckerna »How to read a paper« och »Narrative based medicine«, samt Fraser Macfarlane, lärare i hälso- och sjukvårdsledning vid universitetet i Surrey.

Praktisk handbok som fått pris

Alla som vill börja med eller redan börjat arbeta med olika slag av grupper eller team för utbildning, forskning eller ledning bör ha stor glädje av denna bok. Den är full av illustrativa exempel från vardagliga situationer med grupper. Boken utgör en praktisk handbok som bygger på teorier för arbete i grupp inom utbildning, ledning och forskning och har nyligen tilldelats priset »The Baxter Award« av sammanslutningen för de europeiska hälsovårdsorganisationerna.

Olika tekniker

Författarna redogör för olika tekniker att få igång en effektiv gruppprocess, att leda en grupp och att få grupper att bli kreativa. Metoderna vi känner till, som »bikupa«, »brainstorming«, »snowballing«, »cross-over« och rollspel, beskrivs utförligt. Det påpekas att gruppresurserna bör användas så att en balans uppstår mellan själva uppgiften, dvs det överenskomna slutresultatet och själva underhållet av gruppen och dess medlemmar, det som skapar ett kreativt gruppklimat. Ett av kapitlen beskriver hur man kan gå tillväga om gruppen inte fungerar bra. En grupp utvecklar t ex alltid under resans gång (forming-storming-norming-performing-stadierna) dolda eller overta normsystem, som kan göra det svårt att vara gruppleddare. Ibland kan gruppdeltagarna ta alltför stort intryck av varandra, s k group thinking, vilket gör att grupprocessen avstannar.

Team och multidisciplinärt sammansatta grupper går igenom, liksom hur man steg för steg genomför ett projekt. Det finns även ett bra kapitel om ledarskap och en kanske alltför översiktlig beskrivning av fokus- och nominalgrupptechniker för forskningsändamål. Ett steg in i framtiden tas med en redogörelse för för- och nackdelar med s k virtuella grupper med Internet som ersättning för möten.

Väl underbyggt med referenser

Det som skrivs är inte bara författarnas erfarenheter och åsikter utan alltid underbyggt med referenser. Boken är skriven på engelska, men texten är enkel och lättläst och ger vid genomläsning många nya idéer och praktiska tips. Därefter är den, med ett stort sakregister, också användbar som uppslagsbok i konsten att få en grupp att fungera. •